

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ.

ΕΔΡΑΣ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΩΣ
ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ",
ΕΡΑΙΝΕΣΑΙ

«ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΑ» 2016

Οι καθιερωμένες εκδηλώσεις των Υψηλαντείων που διοργανώνει ο σύλλογός μας ο «Αλέξανδρος Υψηλάντης» κάθε χρόνο από το 1983, θα πραγματοποιηθούν και φέτος την εβδομάδα της Διακαινησίμου μετά το Πάσχα στη Νέα Τραπεζούντα.

Οι φετινές εκδηλώσεις θα ξεκινήσουν την Τετάρτη 4 Μαΐου με την επίσημη έναρξη των εκδηλώσεων, και θα λήξουν την Κυριακή του Θωμά 8 Μαΐου, με το Ταφικό Έθιμο, και το τουρνουά σκάκι. Τα ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΑ 2016 θα είναι αφιερωμένα στην «Οφίτικη Διάλεκτο στον Πόντο» και κεντρικός ομιλητής των εκδηλώσεων θα είναι ο γνωστός στον ποντιακό χώρο συγγραφέας και εκδότης βιβλίων OMER ASAN με καταγωγή από τον αλησμόνητο Όφι.

Τετάρτη 4 Μαΐου:

Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του συλλόγου

20.15: Επίσημη έναρξη «Υψηλαντείων 2016»

20.30: Χαιρετισμοί επισήμων

20.45: Ομιλία-Διάλεξη με θέμα: «Οφίτικη Διάλεκτος στον Πόντο» Ομιλητής: Ομέρ Ασάν – Συγγραφέας-Εκδότης Βιβλίων.

21.15: Απονομές των βραβείων «Αλέξανδρος Υψηλάντης» και «Δημήτριος Υψηλάντης»

21.30: Μουσικό πρόγραμμα με τραγούδια του Πόντου από την Παραδοσιακή Χορωδία του Συλλόγου

Πέμπτη 5 Μαΐου:

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του συλλόγου.

20.30: Παιδική Θεατρική Παράσταση από την παιδική θεατρική ομάδα του συλλόγου μας, που θα παρουσιάσει το έργο του Μολιέρου: «Ο Κατά Φαντασίαν Ασθενής» σε σκηνοθεσία Αναστασίας Νανίτσου και Ιωάννας Λυπουρλή.

Παρασκευή 6 Μαΐου – Εορτή Ζωοδόχου Πηγής:

08.30: Πανηγυρική Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Ζωοδόχου Πηγής Νέας Τραπεζούντας.

Χώρος: Κεντρική Πλατεία Νέας Τραπεζούντας

19.00: Αναβίωση του παλαιού εθίμου των αυγομαχίων.

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Συλλόγου.

21.00: Χοροεσπερίδα με πλούσιο ποντιακό και δημοτικό πρόγραμμα με τη συμμετοχή των τοπικών καλλιτεχνών στο μουσικό πρόγραμμα.

Σάββατο 7 Μαΐου:

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του συλλόγου.

20.30: Ποντιακή Θεατρική Παράσταση από το Ποντιακό Θέατρο Μακεδονίας του συλλόγου μας, με το έργο του Φίλωνα Κτενίδη «Ο ΧΩΡΕΤΕΣ» σε σκηνοθεσία Γεωργίου Φουρνιάδη – Σταύρου Λυκίδη.

Κυριακή 8 Μαΐου:

Χώρος: Κοιμητήρια Νέας Τραπεζούντας

08.00: Ταφικό Έθιμο: Αναβίωση του εθίμου όπως γίνονταν στον Ιστορικό Όφι του Πόντου.

Χώρος: Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του συλλόγου.

10.30: Έναρξη Σκακιστικού Τουρνουά σε συνεργασία με την Ε.Σ.Κ.Ε.Δ.Υ.Μ. και τον Σκακιστικό Όμιλο Κατερίνης.

17.30: Απονομή κυπέλλων – μεταλλίων στους νικητές και νικήτριες του τουρνουά.

18.00: Λήξη των εκδηλώσεων «ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΑ 2016»

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου «Αλέξανδρος
Υψηλάντης» Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Αρ. Φύλλου 116 Καλαντάρης - Κούντουρος (Ιανουάριος - Φεβρουάριος) 2016

Ξεκίνησε το θεατρικό του ταξίδι

ο χωρέτες

Το Ποντιακό Θέατρο Μακεδονίας του συλλόγου μας συνεχίζοντας την μεγάλη παράδοση που έχει ο σύλλογος Υψηλάντης και η Νέα Τραπεζούντα στο Ποντιακό Θέατρο, που κρατά από τα πρώτα χρόνια ιδρύσεως του συλλόγου μας και αποτελεί αναμφισβήτητη την σημαντικότερη και πιο πετυχημένη δραστηριότητα του συλλόγου όλα αυτά τα χρόνια, παρουσιάζει το έργο του Φίλωνα Κτενίδη «Ο ΧΩΡΕΤΕΣ».

Έχουν δοθεί ήδη δύο παραστάσεις, η πρώτη έγι-

νε στην κατάμεστη από κόσμο αίθουσα του συλλόγου στη Νέα Τραπεζούντα, την Κυριακή 14 Φεβρουαρίου, στην οποία το θεατρόφιλο κοινό της Νέας Τραπεζούντας με το θερμό χειροκρότημά τους και τα καλά τους σχόλια επιβράβευσαν με το παραπάνω την προσπάθεια κυρίως των ερασιτεχνών ηθοποιών που πρωταγωνιστούν στο έργο και όλων των συντελεστών φυσικά που αποτελούν την θεατρική ομάδα του συλλόγου μας.

Συνέχεια στη σελ. 4-5

Τιμή στην διπλή γιορτή της Πατρίδας μας

Με μεγάλη λαμπρότητα και τιμή εορτάστηκε στο χωριό μας την Νέα Τραπεζούντα η μεγάλη διπλή εορτή της Πατρίδας μας, ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου και η Επανάσταση του 1821.

Το πρωί της 25ης Μαρτίου τελέστηκε στον Ι. Ναό Ζωοδόχου Πηγής πανηγυρική Θεία Λειτουργία παρουσία όλων των φορέων του χωριού, των κατοίκων της Νέας Τραπεζούντας, των νέων του συλλόγου μας αλλά και πολλών ενηλίκων που ντυμένοι όλοι με τις

Συνέχεια στη σελ. 12

Γνωστοποίηση

Αγαπητοί συνδρομητές – συνδρομήτριες των Οφίτικων Νέων, με την παρούσα ανακοίνωσή σας γνωστοποιούμε ότι όσοι επιθυμούν να λαβαίνουν την εφημερίδα σε ηλεκτρονική μορφή να μας δηλώσουν το EMAIL τους στο EMAIL του συλλόγου info@ipsilantis.gr, βοηθώντας με αυτόν τον τρόπο τον σύλλογο ώστε να μειώσει σημαντικά τα έξοδα έκδοσης της εφημερίδας, τον χρόνο έκδοσής της ακόμα και για περιβαλλοντικούς λόγους (λιγότερο χαρτί – φάκελοι κ.τ.λ.). Η αποστολή της εφημερίδας θα γίνεται άμεσα, την επομένη της έκδοσής της και θα ξεκινήσει από το πρώτο φύλλο του νέου χρόνου, γι' αυτό εγκαίρως να μας γνωστοποιήσετε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις.

Ανακοίνωση

Το Ποντιακό θέατρο Μακεδονίας του Συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης» Νέας Τραπεζούντας, θα παρουσιάσει την Κυριακή 10 Απριλίου και ώρα 8:00 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Κρύας Βρύσης Ν.Πέλλας, την ποντιακή θεατρική κωμωδία του Φίλωνα Κτενιόδη «Ο ΧΩΡΕΤΕΣ» σε σκηνοθεσία Γεωργίου Φουρνιάδη και Σταύρου Λυκίδη. Η παράσταση θα δοθεί σε συνεργασία με τον τοπικό σύλλογο ποντίων «Αλέξανδρος Υψηλάντης» Κρύας Βρύσης.

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης» Νέας Τραπεζούντας

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δίμηνη έκδοση

ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ" Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο ο πρόεδρος του Συλλόγου ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Βασίλης Παραδεισόπουλος 6937054415

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τηλέφωνο - Fax: 23510 91291, E-mail: info@ipsilantis.gr

WEB SITE: www.ipsilantis.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Δ.Σ. Συλλόγου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τερζίδης Αριστείδης

Μεγαλόπουλος Ιωάννης

Σειταρίδης Δημοσθένης

Τερζίδης Βασίλειος

Εκτύπωση: Τυπογραφείο "Παναγιώτης" - 23510 23625

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Φυσικά πρόσωπα: 10 ευρώ

Σύλλογοι - Κοινότητες: 30 ευρώ

Τράπεζες - Επιχειρήσεις Α.Ε. 45 ευρώ

Εξωτερικού:

Για χώρες Ευρώπης 25 ευρώ

Για άλλες Ηπείρους 30 δολ. ΗΠΑ

Επιταγές - εμβάσματα:

Εφραιμίδης Βασίλης - Ταμίας (6976806391)

60100 Νέα Τραπεζούντα

*Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται

*Τα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους και όχι του Συλλόγου "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Και μην ξεχνάτε να τακτοποιήσετε την συνδρομή σας για τα «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Στους ανταποκριτές μας:

Τερζίδης Αριστείδης τηλ. 23510-91572,

Σταυριανίδη Σταύρο, τηλ. 6973496145.

Στον ταμία του Συλλόγου: Εφραιμίδης Βασίλειο

τηλ. 6976806391

Ταχυδρομικώς με εντολή με τα στοιχεία Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Αλέξανδρος Υψηλάντης Νέας Τραπεζούντας Πιερίας Τ.Θ. 8004 ΤΚ 60100 Κατερίνη Πιερίας.

Μέσω τραπεζών για συνδρομητές εσωτερικού και εξωτερικού στους κάτωθι λογαριασμούς:

Εθνική Τράπεζα Ελλάδα:

373/296174-11

IBAN: GR 6001103730000037329617411

Eurobank Εργασίας:

0026-0210-15-0100477219

IBAN: GR 9402602100000150100477219

Στην κατάθεση μέσω τραπεζών θα πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία του καταθέτη για να αποσταλεί και η σχετική απόδειξη από το ταμείο του Συλλόγου.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

και η Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ ΓΙΑ ΤΑ «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Αλεξανδρίδης Νικηφόρος	15 €
Γεωργιάδης Ηλ. Αλέξανδρος	10 €
Γεωργιάδης Αλ. Ηλίας	25 €
Πετρίδης Αικατερίνη	10 €
Σειταρίδης Γεωρ. Όλγα	10 €
Καραμπίδης Σάββας	20 €
Αραβίδης Αρ. Κωνσταντίνος	20 €
Αραβίδης Αρ. Ανδρέας	10 €
Δεληκάρης Γεώργιος	20 €
Εφραιμίδης Χαρ. Παναγιώτης	30 €
Παραδεισόπουλος Γεώργιος	50 €
Γραμματόσης Χαρίλαος	15 €
Γεωργιάδης Βασ Κωνσταντίνος	20 €
Τερζίδης Βασ. Αναστάσιος	30 €
Γεωργίου Ελένη	15 €
Ζανέτας Αλ. Ιωάννης	20 €
Εφραιμίδης Π. Μιχαήλ	10 €
Χατζηιωαννίδου Φόνη	10 €
Χατζηιωαννίδης Ιωάννης	10 €
Λυκίδης Αλ. Σταύρος	10 €
Αγγελόπουλος Σπύρος	20 €
Αμοιρίδης Ιωάννης	10 €
Τερζίδης Π. Ιωάννης	50 €
Τερζίδης Αν. Γεώργιος	20 €
Καραγιαννίδης Δημήτριος	12 €
Γεωργιάδης Ηλ. Βασίλειος	10 €
Γεωργιάδου - Σιώμου Αγάπη	20 €
Ναζιρίδου Δέσποινα	10 €
Αθανασιάδου Όλγα	10 €
Εφραιμίδης Ι. Δημήτρης	20 €
Βασιλειάδης Παύλος	10 €
Παπαδόπουλος Αλ. Βασίλειος	10 €

τα ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ μας

Γεννήσεις:

Την Κυριακή 21 Φεβρουαρίου ο Παναγιώτης Σπηλιωτακόπουλος και η Σταυρούλα Παπαργυροπούλου απέκτησαν κορίτσι.

Την Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου ο Ρωμανίδης Νίκος και η Αβραμίδου Δέσποινα απέκτησαν κορίτσι

Βαπτίσεις:

Την Κυριακή 6 Μαρτίου ο Αντωνιάδης Άγγελος και η Νεωχορίτου Βασιλική βάπτισαν την κόρη τους στον Ι. Ναό Δώδεκα Αποστόλων Κορινού, με ανάδοχο τον Κωνσταντινίδη Γεώργιο που έδωσε στην νεοφώτιστη το όνομα Φωτεινή.

Απεβίωσαν:

Το Σάββατο 13 Φεβρουαρίου απεβίωσε η Ελένη Τερζίδου του Ανδρέα, σε ηλικία 62 ετών κάτοικος Κατερίνης.

Το Σάββατο 27 Φεβρουαρίου απεβίωσε ο Ιωαννίδης Κωνσταντίνος του Βασιλείου σε ηλικία 82 ετών κάτοικος Νέας Τραπεζούντας.

Την Τετάρτη 9 Μαρτίου απεβίωσε ο Αθανασιάδης Βασίλειος του Κωνσταντίνου σε ηλικία 84 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας.

Την Τετάρτη 16 Μαρτίου απεβίωσε η Ζαΐφιδου Σοφία του Σταύρου (το γένος Αραβίδου) σύζυγος Αναστασίου, σε ηλικία 80 ετών κάτοικος Κατερίνης.

Γνωστοποίηση

Αγαπητοί συνδρομητές-συνδρομήτριες της εφημερίδας μας, όταν αποστέλλεται την συνδρομή σας μέσω των τραπεζών Εθνικής και Eurobank, να δηλώνετε το όνομά σας και όχι τον τίτλο της εφημερίδας για να γνωρίζει το ταμείο του συλλόγου μας τον καταθέτη, για να σας αποσταλεί και η απόδειξη πληρωμής.

Από την Συντονιστική επιτροπή της εφημερίδας «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

- 1) Μπαίνω στον δρόμο για ταξίδι.
- 2) α) Πήγαινε, φεύγα, β) Η δαγκωματιά.
- 3) α) Σε δίνω κάτι (ρήμα), β) Δώσε με κάτι (ρήμα).
- 4) Κηρύττει τον λόγο του Θεού.
- 5) Ο πολυμαθής άνθρωπος.
- 6) α) Το πύον της πληγής, β) Ξεδένω τα ζώα (ρήμα).
- 7) Τον έκανε χαρούμενο με την γέννα του μωρού.
- 8) α) Αφησα κάτι, β) Έφυγε από την ζωή.
- 9) α) Το κλαδί δεν είναι ίσιο, είναι... β) Μπαίνουν στο ζυγώνι του αγρότη.
- 10) Αυτός που παίζει πνευστό όργανο.
- 11) α) Τυλίγετε στη μέση του χορευτή, β) Χρήσιμα στο τάβλι.
- 12) α) Έτσι λέμε τα τετράποδα, β) Το χλιαρό νερό που μπαίνει στην Θεία Κοινωνία, γ) Υπάρχω, καλά είμαι.

Η λύση του προηγούμενου ιστιόλεξου νο 13.

- 1) α) Αχπάνω β) άχωμα, 2) α) Αψιμο β) αεβδήμ, 3) α) Αφτενία β) αέτσ, 4) Αποσοεφλίζω, 5) Βλαστημέας, 6) α) Βοάζω β) Βούκα, 7) α) Βοτάν β) βούρα, 8) α) Βραστή β) βαρέα, 9) α) Γιαγλί β) γιαλό, 10) α) Γράνω β) γναφία, 11) α) Γλίνω β) γλίτσα, 12) α) Γούλα, β) γομάτο.

ΙΣΙΟΛΕΞΟ ΝΟ 14

1	Δ					Ο					Ι
2	Δ				Δ						
3	Δ					Δ					
4	Δ				Ε				Σ		
5	Ε				Ι						
6	Ε					Ε					
7	Ε				Ε						
8	Ε					Ε					
9	Ζ					Ζ					
10	Ζ					Α					
11	Ζ						Ζ				
12	Ζ				Ζ					Ζ	

Η δικαιοσύνη γνωρίζουμε πως είναι τυφλή, αλλά όχι κωφάλαλη!

Αλχαζίδου Χρ. Ελπίδα – Παιδαγωγός

Αν η φωνή σου είναι δυνατή τότε η δικαιοσύνη ακούει.

Αυτό το συναίσθημα με κατέκλεισε μετά το διήμερο διεθνές συνέδριο με θέμα «Οι Εκτοπισμοί, οι Αφανισμοί και η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου» στο Βερολίνο στις 25 και 26 Φεβρουαρίου στο Πανεπιστήμιο Χούμπολντ.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε από το πανεπιστήμιο του Μπόχουμ και συγκεκριμένα από το Ινστιτούτο Διασποράς και Μελέτης των Γενοκτονιών και την οικονομική στήριξη του από το ίδρυμα Ιβάν Σαββίδης.

Ακροάτρια του συνεδρίου, με συγκίνησαν τόσο οι εισηγητές όσο και οι ερω

τήσεις των ξένων ακροατών. Ακούστηκαν για πρώτη φορά μελέτες επιστημών από την Αμερική, Τουρκία, Ιταλία, Γερμανία και Ελλάδα. Οι μελέτες αφορούσαν τα εγκλήματα που διέπραξαν οι Νεότουρκοι και οι Κεμαλικοί με την ουσιαστική υποστήριξη της Γερμανίας. Στο συνέδριο συμμετείχαν σπουδαίες προσωπικότητες από όλο το κόσμο μερικοί από αυτούς ήταν ο αντιπρόεδρος της Αρμενικής Βουλής Έντουαρτ Σαρμαζάνοφ, η Θεία Χάλο από την Αμερική, ο πολύχρονα φυλακισμένος αριστερός Τούρκος εκδότης κύριος Ζαράκογλου, ο Έλληνας πρέσβης και πρόξενος του Βερολίνου.

Μεταξύ όλων των εισηγητών ήταν και ο Κωνσταντίνος Φωτιάδης, καθηγητής Ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού ο οποίος έχει γράψει 22 βιβλία για το θέμα της Γενοκτονίας των Ποντίων και με τον οποίο είχα την τύχη να συζητήσω έπειτα για το συνέδριο και να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου.

Ωστόσο, μεγάλο θαυμασμό και έκπληξη προκάλεσε με την τεκμηριωμένη τοποθέτηση και στήριξη του ο τούρκικης καταγωγής Πρόεδρος του Κόμματος των Πρασίνων της Γερμανίας Cem Özdemir, ο οποίος την ίδια μέρα κατέθεσε και πρόταση στο Γερμανικό Κοινοβούλιο να αναγνωρίσει τις γενο

Η γιαγιά Ανθίκα Αλχαζίδου - Μαυροπούλου από το χωριό Γίγα Όφεως

κτονίες των Αρμενίων, Ασσυρίων και των Ελλήνων του Πόντου.

Παρακολουθώντας τον καθένα εισηγητή με προσοχή η σκέψη μου είχε μείνει αιχμάλωτη σε εκείνο το μοναδικό πρόσωπο που γνώρισα και της αφιε

Φωτιάδης για το συνέδριο του Βερολίνου: „Ουσιαστική ήταν η απουσία των Ελληνικών καναλιών και γενικά των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.»

Θα ήθελα πολύ να μάθω τις απόψεις του Υπουργού Α-παιδείας και Αμαθείας Νίκου Φίλη και της ομάδας των σοφών του. Το δικό τους οφειλόμενο χρέος απέναντι στον ποντιακό ελληνισμό, στην ηθική δικαιοσύνη των νεκρών μας και την αποκατάσταση της ιστορίας το ανέλαβε το εξειδικευμένο Ινστιτούτο Της Διασποράς και Έρευνας των Γενοκτονιών, τη διεύθυνση του οποίου έχει ο Mihran Dabag και το επιλεγμένο επιστημονικό επιτελείο του.“

Θα κλείσω με μία ερώτηση ενός Γερμανού ακροατή: „Δε γνώριζα πως η Γερμανία είχε συμβάλει και είχε παίξει καθοριστικό ρόλο στο έγκλημα της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού. Γνωρίζουμε αν η Ελλάδα έχει καταγράψει το χρηματικό ποσό που σας χρωστάμε από εκείνη τη περίοδο για να σας τα επιστρέψουμε;“

Οι ομιλητές του συνεδρίου

Ξεκίνησε το θεατρικό του ταξίδι ο Χωρέτες

Συντελεστές του έργου «Ο ΧΩΡΕΤΕΣ»

Κύριοι ρόλοι:

Γεωργιάδης Γιώργος: Στύλος
Γεωργιάδου Κυριακή: Φρόσω
Βασιλειάδης Γιώργος: Δάσκαλος
Φούντογλου Μαρία: Παναγιώτα
Ζανέτας Γιάννης: Χρηστάκης
Παπαδοπούλου Παναγιώτα: Μαργαρίτα
Βασιλειάδης Χρήστος: Πόντζογλος

Σκηνοθεσία:

Γεώργιος Φουρνιάδης
Σταύρος Λυκίδης

Χορευτές:

Ζανέτα Χαρούλα
Τερζίδου Φανή
Σταυριανίδης Γιώργος
Παπαδόπουλος Βασίλειος
και ο μικρός Παπαδόπουλος Γιώργος
και η μικρή Λαζίδου Σμαράγδα

Λύρα:

Αλέξανδρος Αλχαζίδης
Νταούλι: Δήμος Αθανασιάδης

Υποβολέας:

Περσεφόνη Ζούντσα

Φροντιστής:

Μικρόπουλος Αριστείδης

Ήχος – Φώτα:

Κοκκινίδης Χαράλαμπος
Παπαδόπουλος Χρήστος –
Αδαμίδης Χαράλαμπος

Σκηνικά:

Χατζησαββίδης Χαράλαμπος

Κοστούμια:

Κοκκινίδου Χαρίκλεια

Φωτογραφία

και ηλεκτρονική υποστήριξη:
Κανελλάτος Σπύρος

συνέχεια από τη σελ. 1

Η δεύτερη παράσταση έγινε την Κυριακή 6 Μαρτίου στην αίθουσα του πνευματικού κέντρου της Μητροπόλεώς μας, του Αγίου Φωτίου στην Κατερίνη. Εξαιρετική και αυτή η παράσταση απ' όλες τις απόψεις με πολλά στοιχεία επαγγελματισμού τόσο στην ερμηνεία και απόδοση του έργου από τους ερασιτέχνες ηθοποιούς, όσο δε και από την επιτυχημένη σκηνοθεσία του έργου από τους Γεώργιο Φουρνιάδη και Σταύ-

ρο Λυκίδη.

Πολλοί πόντιοι της Κατερίνης, φίλοι του συλλόγου και εκπρόσωποι ποντιακών σωματείων παρακολούθησαν την παράσταση του «Χωρέτες» που τους ταξίδεψε νοερά στα πρώτα χρόνια προσφυγιάς στην Ελλάδα των παππούδων μας και πατεράδων μας, περίοδο κατά την οποία αναφέρεται ο συγγραφέας του έργου Φίλωνας Κτενίδης, περίοδο τόσο επίκαιρη και στις μέρες μας με το προσφυγικό να αποτελεί μεγάλο πρόβλημα για την πατρίδα μας.

Βέβαια το Ποντιακό Θέατρο Μακεδονίας θα συνεχίσει τις παραστάσεις του, με κοντινότερη την παράσταση που θα γίνει στην Κρύα Βρύση στο Πνευματικό Κέντρο της πόλης την Κυριακή 10 Απριλίου στις 8.00 μ.μ. και σε συνεργασία με τον σύλλογο ποντίων Κρύας Βρύσης «Αλέξανδρο Υψηλάντη».

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου ευχαριστεί θερμά τον πατέρα Παύλο Ντούρο για την διάθεση της αίθουσας του Αγίου Φωτίου στην Κατερίνη, καθώς επίσης και τους χορηγούς επικοινωνίας, το Δημοτικό Ραδιόφωνο Κατερίνης, τον Σκάι 92,6, και το Ράδιο Ενημέρωση, που συνέβαλαν σημαντικά στην προβολή του έργου.

Ο ΛΟΓΙΟΣ ΑΝΘΙΜΟΣ ΓΑΖΗΣ

του ΗΛΙΑ ΣΠΑΝΟΥ

Ο Μηλιώτης λόγιος Ανθιμος Γαζής είναι ο πιο γνωστός στο ευρύτερο κοινό. Η προσωπικότητά του έλαμψε όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στα μεγάλα κέντρα της Ευρώπης. Ήταν γιος του Παναγιώτη Γκάζαλη, που πέθανε νέος, αφήνοντας στη γυναίκα του την ευθύνη εννέα παιδιών. Παρ' όλες τις οικονομικές δυσκολίες, έμαθε γράμματα στο σχολείο του χωριού του. Η επίδοσή του εντυπωσίασε το δάσκαλό του, που συμβούλεψε να γίνει κληρικός για να μπορεί πιο άνετα να συνεχίσει τις σπουδές του στη σχολή της Ζαγοράς. Έγινε διάκος και πήρε το όνομα Ανθιμος Γαζής. Αρχικά δίδαξε στην Βυζίτσα και ύστερα πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου του δόθηκε η ευκαιρία να σπουδάσει στην περίφημη Σχολή της και αργότερα να έχει μία θέση στο Πατριαρχείο. Αφού χειροτονήθηκε αρχιμανδρίτης, διορίστηκε το 1797 εφημέριος στην Ελληνική Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου της Βιέννης.

Ο διορισμός αυτός χάραξε νέα πορεία στη ζωή του Γαζή, γιατί η Βιέννη ήταν τότε ένα από τα μεγαλύτερα πνευματικά κέντρα της Ευρώπης, όπου έφταναν αξιόλογοι άνθρωποι των γραμμάτων, με τους ο-

ποίους ήρθε σε στενή επαφή. Οι φημισμένες Σχολές και οι πλούσιες βιβλιοθήκες της μεγαλούπολης του έδωσαν τη δυνατότητα να συνεχίσει τις σπουδές του και να πλουτίσει τις γνώσεις του. Άρχισε να μελετά Φιλοσοφία, Μαθηματικά, Αστρονομία, και να μαθαίνει Γερμανικά και Γαλλικά για να μπορεί να μεταφράζει βιβλία και συγγράμματα ξένων επιστημόνων.

Το 1801 επιστρέφει για λίγο στις Μηλιές, περιδιαβάζει στο Πήλιο, παρακολουθεί τις δύσκολες συνθήκες ζωής του σκλαβωμένου πληθυσμού και πειθεται ότι πρέπει να οργανωθεί ο Ξεσηκωμός.

Συγχρόνως ασχολείται με τη συγγραφή ενός τρίτου λεξικού της Ελληνικής γλώσσας, και φτάνει μέχρι τα Αμπελάκια για να ζητήσει από τον πλούσιο έμπορο Σβαρτς να του συμπαρασταθεί οικονομικά, για να ολοκληρωθεί το πολυέξοδο τύπωμα του μεγάλου αυτού έργου. Το λεξικό αρχίζει να τυπώνεται το 1809, ενώ ένα χρόνο αργότερα εκδίδει το Γεωγραφικό Πίνακα της Ελλάδος που θα συμβουλευτεί και ο Ρήγας Φεραίος. Λίγο αργότερα μεταφράζει τη Γραμματική των Φιλοσοφικών Επιστημών και το 1811 εκδίδει στη Βιέννη το πρώτο Ελληνικό περιοδικό Ερμής ο Λόγιος, με το οποίο συνεργάζονται κορυφαίοι άνθρωποι των γραμμάτων, επιστήμονες και λόγιοι της διασποράς. Το περιοδικό αυτό ήταν ασφαλώς το σημαντικότερο έντυπο που εκδόθηκε στα Προεπαναστατικά Χρόνια.

Τα άρθρα του έθιγαν πολλά και ποικίλα θέματα και η πλούσια ύλη του ήταν μία τεράστια προσφορά γνώσεων, είχε σαν στόχο την πνευματική εξέλιξη, που θα οδηγούσε αργότερα στο μεγάλο Ξεσηκωμό της Πατρίδας.

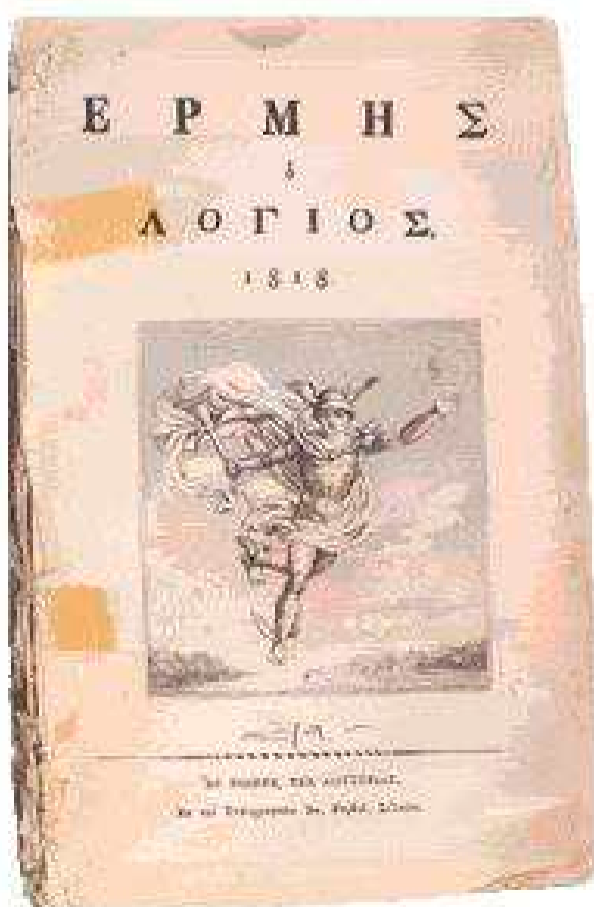
Το 1815 ιδρύει στην Βιέννη, μαζί με τον Ιωάννη Καποδίστρια και άλλους επίλεκτους Έλληνες, τη «Φιλόμουσο Εταιρία» η οποία ακολουθεί πιστά τις κατευθύνσεις της αντίστοιχης Εταιρίας των Αθηνών. Σκοπός της ήταν η προαγωγή γενικά όλων των επιστημών, η έκδοση των κλασικών συγγραφέων και η οικονομική υποστήριξη των Ελλήνων που ήθελαν να σπουδάσουν στο εξωτερικό.

Το όνειρο όμως του Γαζή ήταν να ιδρύσει στο χωριό του, τις Μηλιές, μία Ακαδημία, ένα Πανδιδακτήριο σύγχρονης επιστημονικής διδασκαλίας όπου οι μαθητές θα είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν όλες τις θετικές επιστήμες και παράλληλα φιλοσοφία και φιλολογία. Η Τουρκική κυβέρνηση δεν παραχώρησε τη σχετική άδεια και ο Γαζής συμβιβάστηκε με την ίδρυση μιας Σχολής. Για να αντιμετωπίσει τα τεράστια έξοδα ανέγερσης της Σχολής και την αγορά βιβλίων και επιστημονικών οργάνων, ο Ανθιμος Γαζής απευθύνθηκε πρώτα στη «Φιλόμουσο Εταιρία των Αθηνών» που είχε ιδρυθεί τον Σεπτέμβριο του 1813 με σκοπό να βοηθήσει την οργάνωση και διάδοση της Ελληνικής Παιδείας. Με την ηθική και οικονομική συμπαράσταση της Εταιρείας, η Σχολή άρχισε να χτίζεται το 1814 δίπλα στα κελιά του Αγίου Νικολάου, με την επίβλεψη του Γρηγορίου Κωνσταντά. Το 1815 εξάλλου, ο Γαζής γράφει στον Κωνσταντά ότι εξασφάλισε για τη Σχολή ένα ετήσιο εισόδημα, ώστε να αντιμετωπίζονται ορισμένα έκτακτα έξοδα και ότι συγκέντρωσε δύο χιλιάδες περίπου τόμους βιβλίων Ελλήνων συγγραφέων και ξένων επιστημόνων καθώς και χάρτες, όργανα φυσικής και χημείας, υδρόγειο και ουράνια σφαίρα. Ο Γαζής φροντίζει για τη μεταφορά των βιβλίων μέχρι της Μηλιές.

Καΐκια φορτωμένα με βαρύτατες κάσες δένουν σε απόμερα λιμάνια του Παγασητικού και τη νύχτα, κρυφά, οι κάσες φτάνουν με τα ζώα στο χωριό. Τον Ιούλιο του 1814, ο Γαζής συντάσσει στην Βιέννη το πρώτο καταστατικό της Μηλιώτικης Σχολής. Γραμμένο από το χέρι του, το κείμενο βρίσκεται σήμερα φυλαγμένο στη βιβλιοθήκη του χωριού και αναφέρει ότι καθέννας από τους τρεις Μηλιώτες λόγιους προσφέρει για την ανέγερση της Σχολής πεντακόσια χρυσά, ποσό σεβαστό για την εποχή, και ότι ο Γαζής χαρίζει την πλουσιότερη βιβλιοθήκη του.

Αναφέρει επίσης ότι όσοι συνεισφέρουν πενήντα χρυσά για τη Σχολή θα ονομάζονται «Μουσαγέται» θα θεωρούνται μέλη της και θα αποκτούν χρυσό δακτυλίδι, με χαραγμένο τον Κένταυρο, σύμβολο της Σχολής. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί Πηλιορείτες έδειξαν ενδιαφέρον για τη Μηλιώτικη Σχολή και βοήθησαν οικονομικά το Γαζή.

Στις 6 Αυγούστου 1815 έγιναν τα επίσημα εγκαίνια της και λειτούργησε με δάσκαλο το Γρηγόριο Κων-

σαντά, με Μηλιώτες μαθητές αλλά και πολλούς από τα γύρω χωριά. Η Σχολή βρισκόταν σε καταπράσινο περιβάλλον.

Το κτίριο ήταν άνετο, με μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας και τζαμωτά παράθυρα, πράγμα σπάνιο για την εποχή εκείνη στην Ελλάδα. Ο πλούτος της βιβλιοθήκης της ήταν μοναδικός. Με τη φροντίδα του Γαζή, είχαν σταλεί στις Μηλιές περίπου δέκα χιλιάδες τόμοι βιβλίων, όπου περιλαμβάνονται και σπανιότατες εκδόσεις. Ξεχωρίζει ένα βιβλίο του Θεόφραστου, τυπωμένο το 1497 με ξύλινα στοιχεία, μία γαλλική Ορνιθολογία του 1555 με ξυλογραφίες ζωγραφισμένες στο χέρι, ο Παγκόσμιος Άτλας του Brouckner, τυπωμένος στη Βιέννη, ένα θαυμάσιο βιβλίο Ανατομίας τυπωμένο στο Ντύσσελτορφ, η Εγκυκλοπαίδεια του Diderot σε 39 τόμους, πολλά βιβλία Φυσικής, Χημείας, Μαθηματικών, Αστρολογίας, Αστρονομίας και Γεωγραφίας, όλη η Ελληνική Κλασική και Βυζαντινή Λογοτεχνία, αρχαία συγγράμματα, αλλά και κείμενα γαλλικά, ιταλικά και γερμανικά. Όσα από τα πολύτιμα αυτά βιβλία σώθηκαν από τις καταστροφές περίπου τρεις χιλιάδες τόμοι βρίσκονται σήμερα στη βιβλιοθήκη του χωριού, μαζί με την επιγραφή «Ψυχής Άκος» -θεραπεία ψυχής- που ο Κωνσταντάς είχε τοποθετήσει στη Σχολή. Στη Σχολή υπήρχε επίσης μία προτομή του Ομήρου, που είχε φέρει ο Γαζής από την Βιέννη, αρχαία νομίσματα και δύο μικρά χάλκινα αγάλματα, που συγκρότησαν τον πυρήνα μιας αρχαιολογικής συλλογής.

Η ύπαρξη της Σχολής, με την πλουσιότατη βιβλιοθήκη της, τα σύγχρονα όργανα φυσικής και χημείας, τη συστηματική διδασκαλία που ακολουθούσε το νέο διδακτικό πρόγραμμα, έγινε γνωστή όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, και πολλοί πνευματικοί παράγοντες πίστευαν ότι είχε όλες της προϋποθέσεις για να εξελιχθεί σε ένα από τα πιο σημαντικά εκπαιδευτικά κέντρα της εποχής.

Έτσι, το 1815, οι Μηλιές είναι μία από τις εστίες του Ελληνικού Διαφωτισμού, επίτευγμα αναμφισβήτητων των τριών Μηλιωτών λογίων, δηλαδή Άνθιμου Γαζή, Γρηγορίου Κωνσταντά και Δανιήλ Φιλιππίδη.

«Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΑΖΗ»

Η δίψα για την απόκτηση της ελευθερίας ήταν φυσικό επακόλουθο της πνευματικής ανάπτυξης και της σχετικής οικονομικής ευμάρειας όχι μόνο των Μηλιωτών, αλλά και των κατοίκων όλου του Πηλίου. Στο πρόσωπο του Μηλιώτη Άνθιμου Γαζή, ο σκλαβωμένος πληθυσμός θα βρει τον πιο ενθουσιώδη οργανωτή της Εξέγερσης.

Ο Γαζής είχε συναντηθεί με τα μέλη της Φιλικής Εταιρίας το 1816 και ο Σκουφάς γνωρίζοντας το κύρος και τη μόρφωσή του, του είχε προτείνει την αρχηγία της Εταιρίας.

Ο αρχιμανδρίτης αρνήθηκε, πιστεύοντας ότι ο Ελληνικός λαός ήταν απροετοίμαστος για τον Αγώνα.

Το 1817 ο Γαζής εγκαταλείπει τη Βιέννη, για να συναντήσει στην Κωνσταντινούπολη τον Σκουφά, τον Ξάνθο και τον Τσακάλωφ. Γίνεται τότε επίσημα μέλος της Φιλικής Εταιρίας και διορίζεται επίτροπος της Υπέροχης Αρχής για τη Βόρεια Ελλάδα και το Πήλιο, αναλαμβάνοντας όλη την ευθύνη για την οργάνωση

του Αγώνα στις περιοχές αυτές.

Φθάνοντας στην Ελλάδα, ο Γαζής ενημέρωσε, τους Αθηναίους Φιλικούς για τις εξελίξεις της προετοιμασίας του Αγώνα.

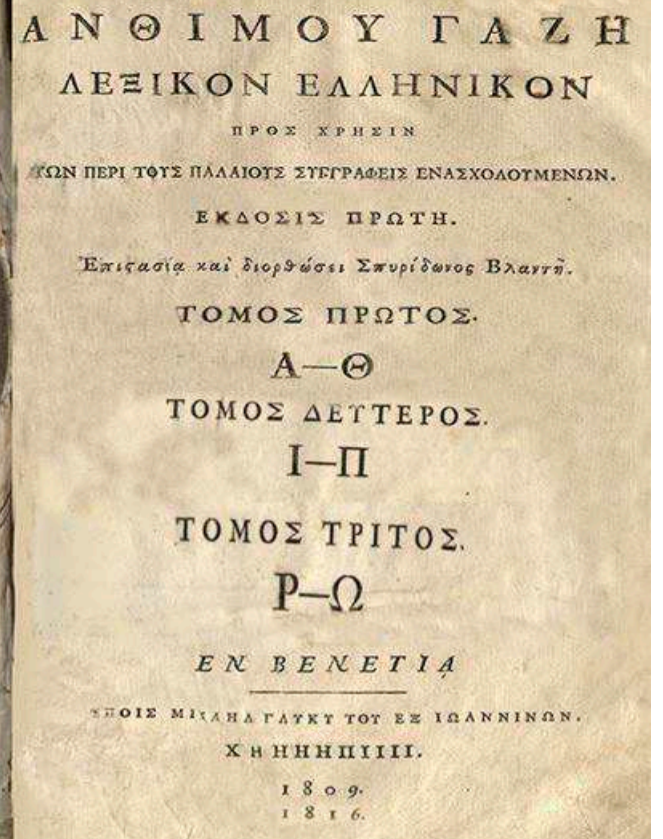
Στις αρχές του 1821 ο λαός του Πηλίου είναι μυστικά ξεσηκωμένος και δεν περιμένει πια παρά το σύνθημα για να πάρει τα όπλα.

Ανήμερα το Πάσχα ο αρχιμανδρίτης και Φιλικός Γαζής, φορώντας τα χρυσά άμφια που του είχε χαρίσει ο Τσάρος της Ρωσίας, λειτούργησε στην εκκλησία των Αγίων Ταξιαρχών και παρότρυνε τους πιστούς να ψάλλουν μετά το αναστάσιμο «Χριστός Ανέστη», «η Ελλάς Ανέστη». Τις μέρες εκείνες οι αρχηγοί του Αγώνα είχαν συγκεντρωθεί στις Μηλιές, για να λάβουν από τον Γαζή τις τελευταίες οδηγίες, σύμφωνα με τις οποίες θα ξεκινούσαν τον Αγώνα, μόλις τα Υδραϊκά καράβια έφταναν στον Παγασητικό για να βοηθήσουν στην εξέγερση, όπως είχαν υποσχεθεί στο Γαζή.

Όταν στις 7 Μαΐου τα καράβια εμφανίστηκαν με υψωμένες τις σημαίες τους, ο Γαζής κήρυξε από την εκκλησία των Αγίων Ταξιαρχών στις Μηλιές την έναρξη της μεγάλης μάχης για την Ελευθερία, ενώ δίπλα του ο Κωνσταντίνος εκφώνησε πατριωτικό λόγο.

Οι πρώτες μάχες έγιναν στα Λεχώνια, παραθαλάσσια περιοχή του Πηλίου όπου ήταν εγκαταστημένοι πολλοί Τούρκοι. Στις 9 Μαΐου μερικοί επαναστάτες είχαν κυκλώσει το κάστρο του Βόλου, ενώ άλλη ομάδα αγωνιστών κατευθύνονταν προς το Βελεστίνο.

Οι πρώτες όμως αυτές επιτυχίες των Αγωνιστών δε συνεχίστηκαν. Χωρίς άλλα πολεμοφόδια, υποχρεώθηκαν να οπισθοχωρήσουν, όταν στις 25 Μαΐου ο Δράμλης, πασάς της Λάρισας, στράφηκε εναντίον τους. Παρ' όλη την τόλμη και την παλικαριά τους, οι μάχες χάθηκαν και οι Τούρκοι μπήκαν σε πολλά χωριά, καίγοντας και κα-

ταστρέφοντας σπίτια, εκκλησίες και καλλιέργειες. Έντρομοι οι κάτοικοι άφησαν τα χωριά, προσπαθώντας με κάθε μέσο να φύγουν προς τη Σκιάθο, τη Σκόπελο και το Τρίκερι.

«Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΑΖΗ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ»

Ο Γαζής υποχρεώθηκε να φύγει στη Σκιάθο επειδή πολλοί τον θεώρησαν υπεύθυνο για την τρομερή αυτή αποτυχία. Από κει έφθασε στον Μοριά, συνεχίζοντας και στην περιοχή αυτή την πολύπλευρη δραστηριότητά του.

Στα τέλη του 1821 ο Γαζής εκλέγεται μέλος του Αρείου Πάγου και εκπρόσωπος της Θεσσαλίας στις Εθνικές Συνελεύσεις της Επιδαύρου και της Κορίνθου.

Συνεργάζεται στενά με τον Υψηλάντη και τους Φιλικούς και σε κάθε συμβούλιο μάχεται για τη συνέχιση του Αγώνα στο Πήλιο.

Η άποψη όμως αυτή δεν έβρισκε σύμφωνα όλα τα μέλη της Προσωρινής Ελληνικής Κυβέρνησης. Μεταξύ αυτών που αντιδρούσαν ήταν και ο Κωνσταντάς, που από την πρώτη συνέλευση βρέθηκε ιδεολογικά αντιμέτωπος με το Γαζή.

Τα επόμενα χρόνια, όταν επικρατούν στην Κυβέρνηση οι συντηρητικοί, ο Γαζής δεν εισακούγεται πια και το 1825, απογοητευμένος από την αρνητική στάση της Κυβέρνησης, ασχολείται αποκλειστικά με την οργάνωση της Παιδείας.

Επισκέπτεται πρώτα την Τήνο και το 1828 τη Σύρο, για να ιδρύσει και να παρακολουθήσει τη λειτουργία σχολείων.

Εκεί πεθαίνει πάμφτωχος και εγκαταλειμμένος. Με διαθήκη, άφησε τη βιβλιοθήκη του στη Μηλιώτικη Σχολή και παραχώρησε μερικά κτήματά του για να αντιμετωπίζονται ορισμένα έξοδά της. Χωρίς πια την ηθική συμπαράσταση του Γαζή, οι Πηλιορείτες αγωνιστές βασίστηκαν μόνο στο δικό τους πάθος για την απόκτηση της ελευθερίας. Οργάνωσαν πολλές φορές μικρές επιδρομές εναντίον του εχθρού χωρίς όμως κανένα θετικό αποτέλεσμα.

Το 1828, με τη σύσταση του ελεύθερου Ελληνικού κράτους, η Τουρκική κυβέρνηση, θέλοντας να αποφύγει νέα επαναστατικά κινήματα, αντιμετώπισε τα πηλιορείτικα χωριά με κάποια επιείκεια.

Ορισμένοι Μηλιώτες, που είχαν φύγει στην Αίγυπτο για να ασχοληθούν με την Βαμβακοκαλλιέργεια, άρχισαν να στέλνουν χρήματα πίσω στο χωριό. Η ζωή γινόταν σιγά-σιγά πιο άνετη. Την εποχή αυτή ξαναγαυρίζει στις Μηλιές ο Γρηγόριος Κωνσταντάς, για να διδάξει και πάλι στη Μηλιώτικη Σχολή.

Βιβλιογραφία:

- 1) Ελένη-Φαίη-Σταμάτη
- 2) Βιβλιοθήκη Μηλέων
- 3) Βιβλιοθήκη Σύρου
- 4) Βιβλιοθήκη Ελληνικής Κοινότητας Βιέννης

Το προσφυγικό πρόβλημα δεν είναι πρόβλημα μόνο της Ελλάδας

του Χρήστου Γιανναμίδη
Απόστρατου Αξιωματικού
του Πολεμικού Ναυτικού

Αν ανατρέξουμε έναν αιώνα πίσω, στο 1914-1922 θα διαπιστώσουμε ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται. Πρόσφυγες! Πρόσφυγες! Πρόσφυγες από την Μικρά Ασία, Πόντο, Ανατολική Θράκη προς την Ελλάδα. Η φτωχιά τότε Ελλάδα παρά τα μεγάλα οικονομικά της προβλήματα δέχτηκε 1.250.000 ομοεθνείς-ομόθρησκους πρόσφυγες Έλληνες, της καθ' ημάς Ανατολής.

Σήμερα, μετά από εκατό χρόνια, βιώνουμε σχεδόν τα ίδια δραματικά γεγονότα με την εποχή εκείνη. Ζούμε τον ξεριζωμό ενός άλλου λαού, της Συρίας. Ενός λαού που έχει διαχρονικά στενούς ιστορικούς δεσμούς με το ελληνικό στοιχείο από την Αρχαϊκή-Βυζαντινή μέχρι την σύγχρονη εποχή. Δηλαδή είναι ένας λαός φιλικά προσκείμενος προς την χώρα μας. Αυτό το απέδειξε όταν το 1922 οι δια πυρός και σιδήρου κυνηγημένοι-ξεριζωμένοι από τους Νεότουρκους και του κεμαλικού καθεστώτος της Τουρκίας, Έλληνες πρόσφυγες της Ανατολής, κατέφυγαν και στην Συρία για να σωθούν.

Οι Σύριοι τότε τους βοήθησαν, παρέχοντάς τους τα αναγκαία για να επιβιώσουν καθώς και τον τρόπο διαφυγής τους για την Μητροπολιτική Ελλάδα.

Σήμερα η Ελλάδα καλείται και για ανθρωπιστικούς λόγους να της το ανταποδώσει, πέρα των μακροχρόνιων καλών διακρατικών σχέσεων με την Συρία.

Σήμερα, καλούμεθα να διασώσουμε ανθρώπους που απελπισμένα ζητούν την βοήθειά μας για να μην πνιγούν στα κύματα του Αιγαίου.

Η ανθρωπιστική αυτή ενέργεια της Ελλάδας-να διασώσει απελπισμένες ψυχές από βέβαιο πνιγμό, όχι μόνο επικροτείται αλλά συγκινεί όλη την οικουμένη. Πλην της Αυστρίας, κράτους μέλους της Ε.Ε., η οποία συγκάλεσε διάσκεψη στην Βιέννη με όλες τις Βαλκανικές χώρες, πλην της Ελλάδας, όπου αποφάσισαν, μονομερώς το κλείσιμο των συνόρων στα Σκόπια. Ο λόγος, σύμφωνα με αρμοδίους εκπροσώπους της Βιέννης, είναι ότι, η Ελλάδα δεν μπορεί να προστατεύσει τα σύνορά της.

Μας κατηγορούν ότι δεν είμαστε σε θέση να φυλάξουμε τα σύνορα μας και σύνορα της Ευρώπης. Υποκρίνονται οι «φίλοι μας» καθώς δεν έχεις να αντιμετωπίσεις έναν εχθρικό τακτικό στρατό εισβολής, αλλά πρόσφυγες πολέμου-μετανάστες που για να τους σταματήσεις θα πρέπει να τους αφήσεις αβοήθητους

να πνιγούν. Ενέργεια που είναι κατακριτέα από όλους μας, και ειδικά από τον ανθρωπινό πολιτισμό των Ελλήνων. Υποκρίνονται λοιπόν, γιατί πολύ καλά γνωρίζουν ότι δεν θα αφεθούν να πνιγούν, στοχεύοντας έτσι, στην παραμονή τους στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα που δοκιμάζεται από την οικονομική κρίση, και ως εκ τούτου δεν δύναται να επωμισθεί το βάρος των προσφύγων στο σύνολό του.

Φυσικά το κλείσιμο των συνόρων είναι μια αντιευρωπαϊκή μονομερής ενέργεια, είναι καταδικαστέα, και δεν προάγει την ευρωπαϊκή ιδέα-

αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της. Το προσφυγικό πρόβλημα δεν είναι πρόβλημα μόνο της Ελλάδας, είναι πρόβλημα της Ε.Ε., κατά συνέπεια όλα τα μέλη κράτη της, αναλογικά να επωμισθούν το βάρος του προσφυγικού.

Από την άλλη πλευρά η Ελληνική Κυβέρνηση ας μην ασχοληθεί περαιτέρω με την απαράδεκτη-άθλια και αντιευρωπαϊκή στάση της Βιέννης και ας επικεντρωθεί προς τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και μέσω αυτής και προς τον Ο.Η.Ε., γιατί το προσφυγικό-μεταναστευτικό είναι και παγκόσμιο γιατί προέρχεται από την αστάθεια που προκαλούν οι τοπικοί πόλεμοι στην Αφρική, Ασία, Μέση Ανατολή και που άπτονται των ευθυνών για επίλυση από τον Ο.Η.Ε.

OF NUFUS DEFTERI (OF-CAYKARA-HAYRAT-DERNEKPAZARI)

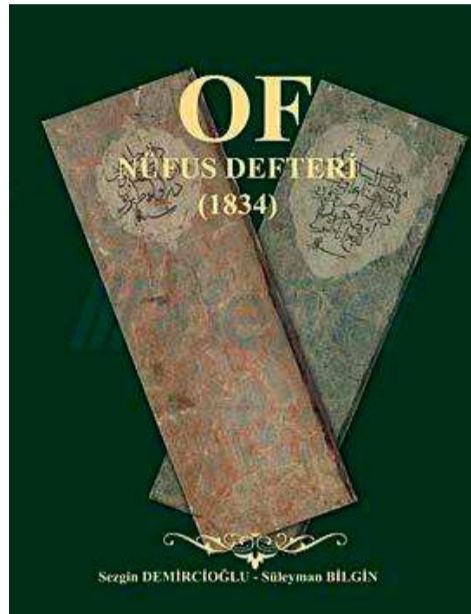
Sergin Demircioglu-Sulleyman Bilgin

Συλλογή στοιχείων που προκύπτουν από την μελέτη και αποδελτίωση της Οθωμανικής απογραφής του πληθυσμού της αυτοκρατορίας το 1834.

του Γιάννη Μεγαλόπουλου

ΚΟΥΡΙΤΣ - Kuruc

Τα ονόματα των χριστιανικών οικογενειών της απογραφής ήταν :

- HANE 1: Ak sakali Demirci Nikola (Ασπρογέννης Δεμερζής Νικόλας ετών 70)
 HANE 2 : Oglu Kumral biyikli Anastas (Παιδί του προηγούμενου , ξανθομούστακος Αναστάσιος ετών 40
 HANE 3 : Oglu Konstantin ετών 10
 HANE 4 : Diger oglu Dedemit ετών 5
 HANE 5 : Oglu Kumral biyikli Hadid (Άλλο παιδί του Δεμερτζή , ξανθομούστακος Hadid ετών 35)
 HANE 6: Diger oglu Kara biyikli Yorika ετών 25
 Apostol
 HANE 7 : Oglu Avram ετών 3
 HANE 8 : Oglu Yanika ετών 13
 HANE 9 : Diger oglu ter biyikli Yani ετών 20
 HANE 10 : Sari biyikli Pederoglu Sava veled - i Peder ετών 25
 HANE 11 : Karidasi Soroza ετών 5
 HANE 12 Diger karidasi sari konstantin ετών 30 (άλλος αδελφός ξανθός Κωσταντίνος)
 HANE 13: Oglu Lefter ετών 3
 HANE 14 : Kir sakali Yorgioglu Apostol ετών 65 (γκριζογέννης Γεωργιάδης Αποστόλης)
 HANE 15 : Oglu kumral biyikli Anastas ετών 30
 HANE 16 : Oglu Lazar ετών 5
 HANE 17 : Diger oglu Yor ετών 4
 HANE 18 : Diger oglu konstantin ετών 2
 HANE 19 : Oglu kumral biyikli Nikola ετών 28
 HANE 20 : Oglu Pander ετών 2
 HANE 21 : Oglu ter biyikli Yani ετών 21 παιδί , νεομούστακος Γιάννης
 HANE 22 : Kara biyikli , Araboglu Nikola ετών 30 (Μαυρομούστακος ΑΡΑΒΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΣ)
 Andon veled - i m
 HANE 23 : Oglu Anastas ετών 4
 HANE 24 : Kir sakali Araboglu Liya ετών 50 (γκριζογέννης ΑΡΑΒΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ)
 HANE 25 : Oglu ter biyikli Dedemit ετών 25
 Oglu Haraka
 Oglu Kiranabet
 HANE 26 : Diger oglu Anastas ετών 7
 HANE 27 : Diger oglu Kostantin ετών 4
 HANE 28 : Diger oglu Yani ετών 3
 HANE 29 : Ter biyikli Araboglu Konstantin ετών 25
 HANE 30 : Araboglu Sozoden Yani ετών 13
 HANE 31 : Karidasi Yor ετών 7
 HANE 32 : Kumral biyikli Araboglu Andreyka ετών 40

Παρατηρήσεις

- 1) Το πλήρες όνομα στην εποχή της απογραφής ήταν : Istoloz ve Lazandoz ve Kuruc. Και το σημερινό επιμερίζεται στα ονόματα : Uluagac , Ortulu , Sivzice
- 2) Απογράφονται το 1834 , 181 άνδρες και 262 γυναίκες που αποτελούν το 0,97 % του συνολικού πληθυσμού του Όφεως.
- 3) Στην ίδια απογραφή οι Rum reaya (Έλληνες φορολογούμενοι) ήταν 32 άνδρες και 64 γυναίκες.Μαζί με τους 181 μουσουλμάνους άνδρες έχουμε σύνολο 213 άνδρες.
- 4) Οι μουσουλμανικές οικογένειες που καταγράφηκαν στο Κουρίτς ήταν : Abdioglu , Afacoglu , Araboglu , Azaklioglu , Bayrakdaroglu , Delimehmedoglu , Hacialioglu , Hacimehmedoglu , Karamustafaoglu , Karamutioglu , Kelhacioglu , Kucukoglu , Mericoglu , Merikoglu , Mollahuseyinoglu , Mollaomeroglu , Mustafaoglu , Salihoglu , Sarimustafaoglu , Sarioglu , Tarakcioglu , Tosbaltioglu , Turanglu , Yesirhasanoglu , Zahrioglu .
- 5) Στην υπηρεσία της θρησκείας ήταν οι : Hacialioglu Salih και ο Mericoglu Mehmed bin Salih.
- 6) Στην υπηρεσία του Ναυτικού ήταν ο : Araboglu Sozoden Yani Kardesi Yor.
- 7) Κατά τον Ηλ. Χ"Ιωαννίδη (1920) το Κουρίτς πέχει από το Ζουρέλ μισή ώρα δρόμο και χωρίζεται σε Ανθωχώρ και Κατωχώρ.Στο Ανθωχώρ κατοικούσαν οι Αραβιδαίοι (Αραπάντ) και στο Κατωχώρ οι Σειταριδαίοι (Σειταράντ) οι Αποστολιδαίοι , οι Πετριδαίοι , οι Σιδηρόπουλοι (Κιρτσιλάντ) και οι Συρανιδαίοι (Συραναντ) που προέρχονται από την Ριζούντα. Είχε εκκλησία στο όνομα της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος και δύο εξωκλήσια. Υπήρχε δε και μικρό σχολείο. Ιερείς ήταν ο Παπαγιάννης και ο γιος του Ευθύμιος. Οι κάτοικοι ξενιτεύονταν κυρίως στη Ρωσία. Από τα μικροτοπωνύμια αξιοπερίεργο είναι του Χαράκα το Μειντάν. Οι Κουρτσώτες φημίζονταν ως ετοιμόλογοι , ευφυολόγοι , αλλά και δεινοί ψεύτες.
- 8) Ο Ιωάννης Παρχαριδής (Στατιστική της επαρχίας Όφεως του νομού Τραπεζούντος 1879) αναφέρει στο Κουρίτς 37 σπίτια , 269 κατοίκους και γλώσσα τούρκικη για τους Μουσουλμάνους και Ελληνική για τους Χριστιανούς. Από τις 37 οικίες οι 22 ήταν Χριστιανών με 140 άτομα.

Μάνα έκσιαψα να έρχουμαι;

Ένα μικρό ιστορία ας' σόν Όφι και ασά Σούρμενα.

Οι Οφλήδες με τους Σουρμενίτες εδώνανε και επέρνανε νυφάδες,, είχαν προξενίας κάμποσα.

Τα Σούρμενα έσανε πλέο πλούσιο μέρος ασά βουνά τη Όφι.

Σ' έναν Οφλήδικο χωρίο έτουνε έναν οικογένεια πι είχανε έναν θυγατέρα, επέρασαν τα χρόνιαθε και κεπόρσανε να παντρέβουνατενα.

Εκείνα τα χρόνια τα κορίτσια άμα επέρανανε απάν ασά είκοσ' (20) χρονών έλεγαν με στεναχώρια.

- Πάει επέμνε απάντρεφτο το κορίτς, ετράνινε (εστάχωσε).

Έβρανε ίναν προξενήτρα, και είπαν ατέν ντο αραέβουε έναν παιδάν, γαμπρό να παντρεύουμε την κουστή, π' έτουνε ελίγο αγαθέσα.

Σα δουλείας έτουνε δυνατέσα, εγρίζεβε με το Λιχρίπα. Επείνε με το μουλάρ σο βουνό και εκοβάλενε ξύλα πα.

Μόνο πέτουνε ελίγο ανιχομάτενα.

Όταν εμίλενε κε πόρενε να λεί το (σ) σίγμα. Έλεγε την Μάνανατς:

-Μάνα ντο κουθούρ έχω, οδέα κι πέριμε κανέναθ.

Η προξενήτρα έβρε ίναν παιδάν ασά Σούρμενα. Έτουνε ελίγο άσκεμος και επείτρανός σα χρόνια. Η προξενήτρα είπε την μάνα τη κορισή.

Εγώ θα φέρω σας μουστερή (γαμπρό) αμά όντανς θα έρχουμες σο σπιτ, να βάλεις την θυγατέρας να φουρνέβ, να κιφουρέβ ασή φωτία να αλάζ η τσιοχρέ

νατς να φαίνετε ντο ες κόκκινα μάγουλα, οδέα κίσε καλό χρά. Έρθεν η προξενήτρα με τον παιδάν και εσέβανε απές σην οτά. Επείκαν ατον καφέ και πολλά κεράσματα. Ερχίνεσαν το πες πες να παινέβουε το κορίτς, ενεσπάλθανε με το σιντσίνεμα. Το κορίτς εγώμωσε το φουρνί ξύλα ξερά και φύλλα ασά λαζούδια. Επείκεν δυνατόν άφιμον, εσούμενε συν φωτία και τα μάγουλατς εκοκκίνεσανε. Αμά ασήν οτά απές κανένας και κούιξεν' ατένα να εμπέν να ελέπνε το κόκκινο τη τσιοχρένατς. Άλο κε πόρεσε να περμέν εφίκε κα τον πιρίφτε τη φουρνί, εσούμωσε σο ανοιχτό το παραθύρ και εκούιζεν με δυνατόν λαλία.

-Μάνααααα, έκσιαψα τερ τα κατσίαμ. Να έρχουμε μη, γιόκσα γιοκ.
 Ο παιδάς όνταν έκουσε ατά τα λόγια εφοβέθε, εχπαράε, ενούνισε αμάν κατ κακό θα παθάν εσκώθε και εκάτσειπενα, εφίκε την προξενήτρα και έφουε, οπίς πα ξάι κε τέρεσε.

Αέτο πα εχαλάεν η προξενία και το άχαρο το κορίσο είπεν εμίαν κιάλο.

-Ατσιάπα οδέα κι πορώ ν' αντρίζω εγώ ντο κουθούρ έχω;

Το κείμενο είναι από τα μεσέλια ή τα ιστορίας που λέγανε οι γονείς και παππούδες μας όταν ήρθανε πρόσφυγες από τον Πόντο. Δεν ευθύνομαι αν είναι παραμύθι ή γεγονός, ότι άκουσα έγγραφο, γιατί εγώ δεν ήμουνα στον Πόντο, εδών γεννήθηκα.

Του Τερζίδη Αριστείδη
«Δίκαιος»

Η ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Απόσπασμα από το βιβλίο
«Στα βήματα του Ιερού Λόχου» του κ. Γεωργίου Σούρλα

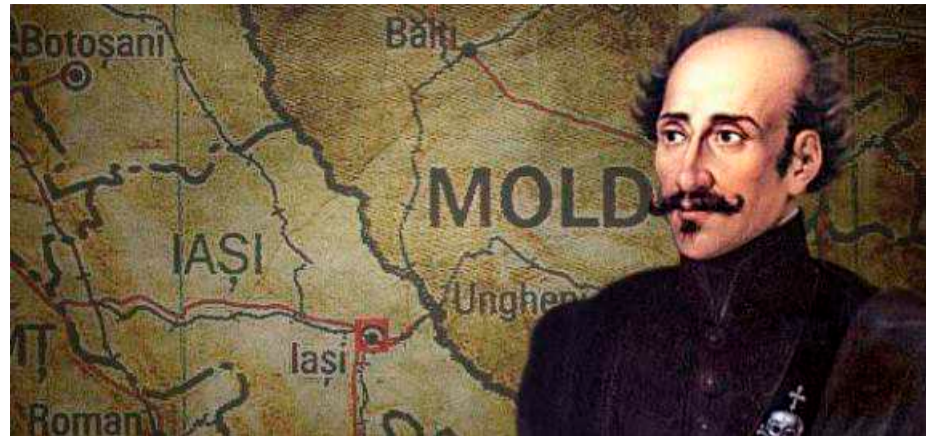
Οι ρίζες

Μέσα στο γενικότερο ιστορικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο που σκιαγραφήσα- με στο προηγούμενο κεφάλαιο, στις αρχές του 19ου αιώνα, και ιδιαίτερα κατά τη δεύ- τερη δεκαετία του, αναπτύσσονται παράλληλα οι ελληνικές δυνάμεις αντίστασης κα- τά των Τούρκων και η οικονομική και πνευματική δραστηριότητα του υπόδουλου και του διάσπαρτου, στις ελληνικές παροικίες της Ευρώπης, ελληνισμού. Συγχρόνως, γίνεται σταδιακά κοινή συνείδηση η αποσύνδεση του ζητήματος της εθνικής απελευ- θέρωσης από τη βοήθεια ξένων Δυνάμεων. Άλλωστε, τόσο η κατάρρευση της Γαλλίας του Ναπολέοντα, όσο και οι πολιτικές ανακατατάξεις στην Ευρώπη, με την ε- πικράτηση των απολυταρχικών καθεστώτων, δεν ευ- νοούσαν τις επαναστατικές κινήσεις.

Η Φιλική Εταιρεία, η κύρια επαναστατική οργάνω- ση του υπόδουλου ελληνισμού στις παραμονές της ε- πανάστασης του 1821, ασφαλώς δεν ήταν η μοναδική επαναστατική οργάνωση της εποχής. Πολλές μυστι- κές εταιρείες είχαν εμφανιστεί στην Ευρώπη από τις αρ- χές του 19ου αιώνα, όπως οι Καρμπονάροι στην Ιταλί- α, οι Δεκεμβριστές στη Ρωσία κ.ο.κ., οι οποίες είχαν δε- χθεί επιδράσεις από τον τεκτονισμό και είχαν περιεχο- μενο ιδεολογικό, φιλελεύθερο και, προπαντός, εθνικι- στικό.

Η Φιλική Εταιρεία ιδρύθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου του 1814, στην Οδησό της νότιας Ρωσίας, από τρεις ξενιτεμένους Έλληνες πατριώτες, οι οποίοι συνέλαβαν την ιδέα της ιδρύσεώς της, με σκοπό την οργάνωση και υπαγωγή, κάτω από μία ενιαία αρχή και διοίκηση, όλων εν γένει των ζωτικών δυνάμεων του ελληνικού έ- θνους για την απελευθέρωση της Ελλάδος από τον πολ- ύχρονο τουρκικό ζυγό.

Αν και η σχετική με την ίδρυση, τους πρωτεργάτες και την απήχηση της Φιλικής Εταιρείας βιβλιογραφία εί- ναι πλούσια και περιλαμβάνει δεκάδες αυτοτελή έργα, μελέτες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, δημοσιεύ- ματα κ.ο.κ., ωστόσο δεν έχει αποκρυσταλλωθεί πλή- ρως και διευκρινιστεί σε όλες τις λεπτομέρειές της η ι- στορική αλήθεια για την οργάνωσή της και τη δράση των πρωταγωνιστών και των εταίρων της, παρά τις ε-

πίπονες προσπάθειες των ιστορικών αμέσως μετά την εθνική Παλιγγενεσία και μέχρι σήμερα. Και αυτό διότι ελλείπουν, ή τουλάχιστον λανθάνουν, επαρκείς πη- γές, ενώ οι υπάρχουσες δεν λύνουν σπουδαία ιστορικά προβλήματα, όπως π.χ. οι ακριβείς σχέσεις της Φιλικής Εταιρείας με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές μυστικές εταιρείες.

Οι ρίζες της Φιλικής Εταιρείας αναζητήθηκαν από τους ιστορικούς στον 18ο αιώνα, τον αιώνα του Διαφωτισμού και της Εθνικής Ιδέας, και ιδιαίτερα στην περί- οδο της συνωμοτικής δράσεως του μεγάλου θεσσαλού βάρδου της νεοελληνικής ελευθερίας, Ρήγα Βελεσπινλή, ο οποίος, κατά τους πρώτους βιογράφους του και τη σχετική παράδοση, είχε ιδρύσει μυστική επαναστατική οργάνωση, για να προ- ωθήσει και να υλοποιήσει τα βαλκανικά απελευθερωτικά σχέδιά του. Τα σχετικά με την ανάκριση του Ρήγα έγγραφα της αυστριακής Αστυνομίας, τα οποία έχουν δημοσιευθεί, αναφέρονται γενικά σε «ένα είδος εταιρείας», στην οποία συμμετεί- χαν οι ανακρινόμενοι, ο Ρήγας και οι σύντροφοί του. Τα στοιχεία, όμως, που μας παρέχουν αυτά δεν μας επιτρέπουν να διατυπώσουμε με βεβαιότητα άποψη σχε- τική με τη μορφή και την έκταση της υποτιθέμενης αυτής εταιρείας.

Οι Έλληνες, πάντως, της γενιάς του 1821 συνέδεσαν τον μεγάλο επαναστατι- κό ΤΟΥΣ αγώνα με τα απελευθερωτικά σχέδια του εθνομάρτυρα. Ο στρατηγός Μακρυγιάννης αποκαλεί τον Ρήγα «πατέρα της λευτεριάς μας», ο Εμμανουήλ Ξάνθος, από τους ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας, τονίζει στα απομνημονεύματά του τη σημασία που είχαν για την προετοιμασία της Επανάστασης τα επιχειρή- ματα του Ρήγα, και ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, σημαίνει μέλος της Φιλικής Ε- ταιρείας από το 1818, έγραφε επίσης: «Εις τολμηρός ανήρ, Ρήγας ονομαζόμενος, εστοχάσθη να ενσπείρη γενικώς εις το Έθνος των Ελλήνων τον ενθουσιασμόν της Ελευθερίας και επέτυχε να εφελκύση πολλούς και εκλεκτούς μεθ' εαυτού, συμ- φώνους εις το σχέδιον, το οποίον εσύνθεσε περί της κατά του τυράννου επανα- στάσεως».

Οι απώτερες, όμως, ρίζες της Φιλικής Εταιρείας είναι ακόμα πιο βαθιές και α- νάγονται σε χρόνο πολύ προγενέστερο του 1814 και της εποχής δρά- σεως του Ρήγα. Οι σκληρές και συχνά απάνθρωπες συνθήκες της δουλείας

και οι ανυπόφορες και ανείπωτες θλίψεις των υπόδουλου παράλληλα με την ι- δέα της παλιγγενεσίας, που γιγαντώθηκε από τα μέσα του 18ου αιώνα, διαποτίζο- ντας μεγάλα στρώματα του λαού, υπήρξαν αναμφισβήτητα οι πρωταρχικές κινη- τήριες δυνάμεις, οι οποίες ώθησαν κατά καιρούς ονειροπόλους Έλληνες να ιδρύ- σουν μυστικές εταιρείες, με σκοπό αφενός τη συντήρηση της εθνικής συνειδήσεως και της ορθόδοξης πίστεως, και αφετέρου την προετοιμασία και οργάνωση του έ- θνους για γενική επανάσταση κατά του Οθωμανού δυνάστη. Τελικός σκοπός ή- ταν η εθνική ανεξαρτησία και η πολιτική ελευθερία του ελληνικού λαού.

Υπάρχουν αξιόπιστες ενδείξεις για την ύπαρξη πατριωτικής εταιρείας στην υπόδουλη Ελλάδα πριν από το έτος 1700, καθώς και για την οργάνωση κατά τρό- πο μυστικό πολλών προκρίτων, ενθαρρυνόμενων από τα πολιτικά σχέδια του Με- γάλου Πέτρου. Επίσης, γίνεται λόγος για την ύπαρξη μεταξύ των προκρίτων της Μάνης, μυστικής εταιρείας, της οποίας εκπρόσωποι ζήτησαν βοήθεια από τη Με- γάλη Αικατερίνη, καθώς και για άλλες συνωμοτικές κινήσεις των Ελλήνων τότε, με

κύρια πεδία αναπτύξεως χώρο ορισμένων ευρωπαϊ- κών κρατών, τις ελληνικές παροικίες, που ήκμαζαν, ι- δίως τον 18ο αιώνα, και τις παραδουνάβιες ηγεμονί- ες.

Ως άμεσοι πάντως, πρόδρομοι της Φιλικής Εται- ρείας θεωρούνται βασικά τρεις οργανώσεις:

1) Το «Ελληνόγλωσσον Ξενοδοχείον», που ιδρύθηκε στο Παρίσι το 1809 και δεν είχε, όπως συμπεραίνεται από τα γνωστά έως σήμερα δεδομέ- να, επαναστατικούς σκοπούς, αλλά απέβλεπε στη σύσφιξη των δεσμών μεταξύ των Ελλήνων της γαλ- λικής πρωτεύουσας και των Γάλλων φιλελλήνων. Έ- να τουλάχιστον από τα μέλη του, ο Αθανάσιος Τσα- κάλωφ, υπήρξε από τους ιδρυτές της Φιλικής Εται- ρείας· ακόμη, οι δύο εταιρείες έχουν πάρα πολλά κοινά χαρακτηριστικά στα σύμβολα, τις προσωνιμί- ες, τη διαδικασία κατηχήσεως κ.λπ. Έτσι, η Φιλική Ε- ταιρεία θεωρήθηκε από μερικούς ως απλή αναμόρ- φωση της Εταιρείας του Παρισιού.

2) Η «Φιλόμουσος Εταιρεία των Αθηνών», που ιδρύθηκε από Αθηναίους προκρίτους το 1813, με μορφωτικούς και εκπαιδευτικούς αρχικά σκο- πούς, αλλά κατά βάθος με εθνικοαπελευθερωτικές ε- πιδιώξεις.

3) Η «Φιλόμουσος Εταιρεία της Βιέννης, η ίδρυση της οποίας το 1814 οφείλεται σε πρωτοβου- λία του Ιωάννη Καποδίστρια.

Και οι τρεις αυτές εταιρείες είχαν ως στόχο την καλλιέργεια των γραμμάτων και τον φωτισμό του Γέ- νους, την ανύψωση δηλαδή του μορφωτικού και

πνευματικού επιπέδου των Ελλήνων και την ενίσχυση «ενδεών Ελλήνων», για να πραγματοποιήσουν σπουδές σε πανεπιστήμια της Ευρώπης.

Η άμεση οργανωτική σχέση της Φιλικής Εταιρείας με τις προαναφερθείσες οργανώσεις δεν έχει αποδειχθεί, παρά το γεγονός ότι ο Αθανάσιος Τσακάλωφ ήταν, όπως προαναφέρθηκε, μέλος της πρώτης από τις τρεις και ο Άνθιμος Γαζής, ο κορυφαίος Πηλιωρίτης λόγιος και Φιλικός, αποτελούσε τον συνδετικό κρίκο της «Φιλομούσου Εταιρείας των Αθηνών» με αυτήν της Βιέννης.

Εκτός από την έμμεση σχέση της Φιλικής Εταιρείας με τον τεκτονισμό, τα την οποία υπάρχουν μαρτυρίες (κυρίως στα σημαντικά Απομνημονεύματα του Εμμανουήλ Ξάνθου), είναι άγνωστο τι ακριβώς πήραν οι Φιλικόι από τους Καρμπονάρους και από τυχόν άλλα παρόμοια κινήματα. Το βέβαιο είναι ότι Φιλικόι και Καρμπονάροι έθεσαν παρόμοιους στόχους και σκοπούς. Γενικότερα, μπορεί να λεχθεί ότι οι μυστικές πατριωτικές οργανώσεις της Ευρώπης (κυρίως της Ιταλίας και της Ισπανίας) είχαν άμεση επίδραση στους Έλληνες, ιδίως από τις αρχές του 19ου αιώνα, οπότε το φιλελεύθερο πνεύμα κυριαρχεί μεταξύ των ανώτερων και προηγμένων στρωμάτων των ευρωπαϊκών λαών.

Οι πρωτεργάτες

Κατά τα μέσα του 1814, τρεις ευκατάστατοι έμποροι της Οδησού, που συνδέονταν φιλικά, «απεφάσισαν να συστήσωσι μίαν εταιρείαν μυστικήν και να εισάξωσιν εις αυτήν, ει δυνατόν, όλους τους εκλεκτούς των ομογενών διά να συνεργήσωσι μόνοι των εκείνο, το οποίο ματαίωε προ πολλών χρόνων ήλπιζαν από τους Ευρωπαίους βασιλείς χριστιανούς». Οι φιλογενείς αυτοί έμποροι ήταν ο Νικόλαος Σκουφάς από την Άρτα, ο Εμμανουήλ Ξάνθος από την Πάτμο και ο Αθανάσιος Τσακάλωφ από τα Γιάννενα.

Ο πρεσβύτερος της τριάδας των συνωμοτών πατριωτών ήταν ο Εμμανουήλ Ξάνθος (1772-1852).

Γεννήθηκε στο νησί Αποκαλύψεως, την Πάτμο και έτυχε ικανοποιητικής μορφώσεως στην ονομαστή τότε Πατμιαία Σχολή. Εικοσαετής ξενιτεύτηκε στην Τεργέστη, που τότε ανήκε στην Αυστρία, και εργάστηκε σε μεγάλο εμπορικό οίκο, στον οποίο διακρίθηκε. Το 1810 πήγε για πρώτη φορά στην Οδησό, όπου εργάστηκε ως γραμματέας του εκεί Έλληνα μεγαλεμπόρου, Βασιλείου Ξένη. Το 1812 πήγε για εμπορικές του υποθέσεις στην Κωνσταντινούπολη, όπου συνεταιρίστηκε με τρεις Γιαννιώτες εμπόρους για την εμπορία λαδιού. Το 1813 ήρθε για λογαριασμό των συνεταιριών του στην Πρέβεζα και τα Γιάννενα, όπου πέτυχε από τον Αλή πασά άδεια εξαγωγής ελαιόλαδου.

Επιστρέφοντας στην Κωνσταντινούπολη, ο Ξάνθος πέρασε από τη Λευκάδα, όπου μυήθηκε στον τεκτονισμό από τον φίλο του Παναγιώτη Καραγιάννη. Τον Νοέμβριο του 1813 επανήλθε στην Οδησό και τότε, όπως γράφει ο ίδιος στα «Απομνημονεύματά του (Αθήνα, 1845), γνωρίστηκε για πρώτη φορά με τον Ηπειρώτη Νικόλαο Σκουφά, στον οποίο μετέδωσε και νέα της ιδιαίτερης πατρίδας του.

Εύγλωττος και πεισιτικός, εργάστηκε αποτελεσματικά για το έργο της Εταιρείας. Για τους σκοπούς της πήγε στην Κωνσταντινούπολη, περιόδευσε στις Ηγεμονίες και την Ουγγαρία, ενθαρρύνοντας τους απόδημους Έλληνες να μετάσχουν στον αγώνα, και τον Ιούνιο του 1823 κατήλθε στην Πελοπόννησο μέχρι το 1827, οπότε μετέβη στο Βουκουρέστι, όπου διέμεινε για μια δεκαετία.

Το 1837 επέστρεψε στην Ελλάδα και απάντησε στις κατηγορίες του Παναγιώτη Αναγνωστόπουλου, διά του Ιωάννη Φιλήμονα (1834), για σπατάλες των χρημάτων της Φιλικής Εταιρείας. Δεν έλαβε καμία αμοιβή μεταπελευθερωτικά. Πέθανε το 1852 από πτώση και κηδεύτηκε με τιμές στρατηγού, αφού έζησε εν μέσω φτώχειας, δυστυχίας και παραγκωνισμού.

Ο Νικόλαος Σκουφάς (1780-1819) γεννήθηκε στο Κομπότι, κεφαλοχώρι της Άρτας.

Ολοκλήρωσε τις εγκύκλιες σπουδές του στην πόλη της Άρτας, όπου και άνοιξε εμπορικό κατάστημα αργότερα. Από τα νεανικά του χρόνια είχε ζωηρές πατριωτικές ανησυχίες και, επειδή δεν μπορούσε να ανεχθεί τη σκληρή τυραννία του Αλή Πασά, ούτε τις καθημερινές πιέσεις του τοπάρχη του Κομποτίου Μουχτάρ πασά, εγκατέλειψε την Άρτα και πήγε στην Οδησό, όπου ασχολήθηκε με το εμπόριο. Αποτυγχάνοντας στις επιχειρήσεις του, αναγκάστηκε να μεταβεί στη Μόσχα, όπου εργάστηκε ως γραμματέας του Πάλλη. Λίγο αργότερα επανήλθε στην Οδησό. Από τότε αφιερώθηκε ολοκληρωτικά στη θεμελίωση, οργάνωση και ανάπτυξη της Φιλικής Εταιρείας. Η φτώχεια του, όμως, στην ο-

ποία περιέπεσε μετά τις εμπορικές του αποτυχίες, κατέστησε τις ενέργειές του ως Φιλικού διαβλητές μεταξύ πολλών Ελλήνων εμπόρων και εμποροϋπαλλήλων της Ρωσίας, προς τους οποίους οι ιδρυτές της Εταιρείας στράφηκαν αποκλειστικά κατά τα πρώτα έτη της ιδρύσεώς της.

Από τη σύντομη δράση του ο Σκουφάς αποδεικνύεται σώφρων, πραγματιστής, αποφασιστικός, ψυχραιμος, τολμηρός και, προπαντός, φλογερός πατριώτης. Κατά τον Ιωάννη Φιλήμονα, μάλιστα, υπήρξε άνθρωπος αυστηρής ηθικής, μέτριας παιδείας, αλλά μεγάλης πείρας. Αυτός, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, έθεσε τον θεμέλιο λίθο της Φιλικής Εταιρείας στην Οδησό. Κατήχησε τον Ξάνθο, με τον οποίο συνδέθηκε πολύ στενά. Αν και, ουσιαστικά, ήταν ο αρχηγός της Εταιρείας, αγωνιζόταν διαρκώς να βρει πραγματικό αρχηγό. Οι σημαντικές αποτυχίες του, οι κόποι του, σωματικοί και ψυχικοί, οι ανησυχίες του για τις πράξεις ορισμένων Φιλικών, που αποτελούσαν κίνδυνο για την Εταιρεία και το Γένος, προσέβαλαν ανεπανόρθωτα την υγεία του. Παρά ταύτα, κατέστρωσε τον καταστατικό χάρτη της Εταιρείας και σχημάτισε τη δωδεκαμελή ομάδα των «αποστόλων» της, που εξόρμησαν, για να κατηχήσουν το Πανελλήνιο εντός και εκτός της κυρίως Ελλάδας. Τελικά, υπήρξε ο ατυχέστερος από όλους τους πρωτεργάτες της οργάνωσης, καθώς πέθανε πρόωρα στην Κωνσταντινούπολη, πριν προλάβει να δει καν τη χαρά της απελευθερώσεως του ελληνικού γένους.

Τέλος, ο νεώτερος από τους τρεις ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας ήταν ο Γιαννιώτης Αθανάσιος Τσακάλωφ (1788-1851), γόνος αριστοκρατικής οικογένειας.

Η μυθιορμηματική παιδική ζωή του εξυφανεται μέσα στα αχρεία ήθη της σατραπικής αυλής του περιωνύμου τότε Αλή πασά. Τέκνο εύπορου εμπόρου γουναρικών στη Μόσχα, του Α. Νικηφόρου, φοίτησε στη γνωστή Μαρουτσαία Σχολή Ιωαννίνων, την οποία διηύθυνε τότε ο περίφημος διδάσκαλος του Γένους, λόγιος Αθανάσιος Ψαλίδας.

Μια μέρα, επιστρέφοντας από τη Σχολή, τον άρ-

παξαν άνθρωποι του Μουχτάρ πασά, γιου του Αλή, και τον έκλεισαν στο χαρέμι του. Με πολλούς κόπους κατόρθωσε η μητέρα του να τον απελευθερώσει από τα νύχια του Μουχτάρ και να τον κρύψει, έως ότου ο πατέρας τον μεταφέρει στη Μόσχα. Ο νεαρός απόδημος πλέον Γιαννιώτης ούτε για μια στιγμή δεν λησμόνησε το πάθημά του κι έτρεφε μίσος και αγανάκτηση κατά των τυράννων. Στη ρωσική μεγαλούπολη συνέχισε την εκπαίδευσή του και στη συνέχεια μετέβη στο Παρίσι για ευρύτερες σπουδές, αφού προηγουμένως μετονομάστηκε για λόγους ασφαλείας σε Τσακάλωφ. Εκεί γνωρίστηκε με άλλους Έλληνες και συμμετέσχε στην οργάνωση της πατριωτικής εταιρείας «Ελληνόγλωσσον Ξενοδοχείον», μαζί με τον Γάλλο φιλέλληνα Choiseul Gouillier ως Πρόεδρο, τον Μακεδόνα λόγιο Γρηγόριο Ζαλίκη, τον έμπορο Πέτρο Ομηρίδη Σκυλίτση και τον σπουδαστή Στέφανο Χατζημόσχο. Στην Οδησό ίδρυσε παράρτημα της «Φιλομούσου Εταιρείας της Βιέννης, συνάντησε τον Νικόλαο Σκουφά και εμπνεύστηκε την ιδέα της σύστασης της Φιλικής Εταιρείας. Κατά την έναρξη της επανάστασης πολέμησε ως υπασπιστής του Αλέξανδρου Υψηλάντη στη Βλαχία και κινδύνευσε να αιχμαλωτιστεί στο Δραγατσάνι. Στη συνέχεια αποσύρθηκε στην Ιταλική Πίζα, από όπου πήγε στην Πελοπόννησο, μετά το 1822, και έλαβε μέρος σε πολλές μάχες. Και πάλι αποσύρθηκε μετά την επικράτηση του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, ενώ αργότερα αξιοποιήθηκε από τον Ιωάννη Καποδίστρια σε διοικητική θέση. Επί Όθωνος, λόγω της δυσaréσκειας του κόμη Αρμανσπεργκ, παραιτήθηκε και έφυγε στη Μόσχα, όπου πέθανε.

Με τον θάνατό του, το 1851, πήρε μαζί του πολλά από τα μυστικά της Εταιρείας, καθώς μετεπαναστατικά παροικιμώδης ήταν η σιωπή του, ακόμα και στις δημόσιες συζητήσεις και αντιπαραθέσεις (ιδίως μεταξύ Ξάνθου και Αναγνωστόπουλου) για την ίδρυση και δράση της Εταιρείας, για το αν ωφέλησε το έθνος, για τον ρόλο του Καποδίστρια κ.λπ. Όπως γράφει χαρακτηριστικά ο ιστορικός Ιωάννης Φιλήμων, που γνώρισε προσωπικά τον Τσακάλωφ το 1823, «ήτο ομολογουμένως ο Τσακάλωφ ανήρ λιαν εχέμυθος, σκεπτικός πάντοτε και πάσαν επίδειξιν αποφεύγων».

Τιμή στην διπλή γιορτή της Πατρίδας μας

συνέχεια από τη σελ. 1

παραδοσιακές ποντιακές φορεσιές και με το λάβαρο του συλλόγου παρακολούθησαν την Θεία Λειτουργία. Τον πανηγυρικό λόγο της ημέρας εκφώνησε η διευθύντρια του Νηπιαγωγείου Νέας Τραπεζούντας – Κάτω Αγιάνη κ. Σοφία Χατζηδημητρίου. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας και της Δοξολογίας έγινε επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων υπέρ πεσόντων, στην πλατεία Υψηλάντηδων μπροστά στην προτομή του Αλέξανδρου Υψηλάντη. Στεφάνια κατέθεσαν, το τοπικό συμβούλιο Νέας Τραπεζούντας, ο σύλλογος του χωριού μας ο Υψηλάντης, το νηπιαγωγείο Νέας Τραπεζούντας – Κάτω Αγιάνη, ο εκπρόσωπος του Δήμου Κατερίνης, και εκπρόσωπος αντιστασιακών οργανώσεων για την Εθνική Αντίσταση.

Τα παιδάκια του νηπιαγωγείου τραγούδησαν πατριωτικά τραγούδια και απήγγειλαν ποιήματα και η παρουσία όλων μας στην πλατεία Υψηλάντηδων έκλεισε με τον Εθνικό Ύμνο της Πατρίδας μας.

Ακολούθησε η κεντρική παρέλαση μαθητών, φορέων και συλλόγων που έγινε στην πόλη της Κατερίνης όπου έλαβε μέρος και ο σύλλογός μας με όλους τους μικρούς και μεγάλους που συμμετέχουν στα τμήματά του.

Από το Δ.Σ του Συλλόγου

«Αλέξανδρος Υψηλάντης» Νέας Τραπεζούντας

Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου μας

Την τακτική ανά χρόνο Γενική Απολογιστική Συνέλευση πραγματοποίησε την Δευτέρα 25 Ιανουαρίου 2016 στις 6:30 μ.μ. στην αίθουσα του συλλόγου ο σύλλογός μας ο Αλέξανδρος Υψηλάντης. Μετά την συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού μελών για να γίνει απαρτία, ξεκίνησε η διαδικασία και το προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης προχώρησε στα θέματα ημερήσιας διάταξης που ήταν τα παρακάτω:

1. Διοικητικός Απολογισμός
2. Οικονομικός Απολογισμός
3. Έγκριση ή μη Διοικητικού Απολογισμού
4. Έγκριση ή μη Οικονομικού Απολογισμού
5. Διάφορες προτάσεις.

Τον Διοικητικό απολογισμό της περιόδου από 1 Ιανουαρίου 2015 έως 24 Ιανουαρίου 2016 έκανε ο πρόεδρος του συλλόγου κ.

Βασίλειος Παραδεισόπουλος, και τον Οικονομικό Απολογισμό για την ίδια περίοδο έκανε ο ταμίας του συλλόγου κ. Βασίλειος Εφραιμίδης.

Στη συνέχεια ομόφωνα το σώμα ενέκρινε τον Διοικητικό και Οικονομικό απολογισμό και ακολούθησε συζήτηση με προτάσεις και απαντήσεις από το Δ.Σ. του συλλόγου για διάφορα θέματα που αφορούν τον σύλλογο.

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης»
Νέας Τραπεζούντας Πιερίας

Μικρά Νέα του Χωριού μας

- Με πρωτοβουλία του συλλόγου μας και του τμήματος Παραδοσιακής και Βυζαντινής Χορωδίας, τελέστηκε Ιερά Αγρυπνία την Κυριακή 17 Ιανουαρίου στον Ιερό Ναό Τιμίου Προδρόμου Κατερίνης προς τιμήν της μνήμης του αιμνήστου πατρός Αθανασίου Τσικόπουλου.

- Η καθιερωμένη Ιερά Αγρυπνία προς τιμήν του Αγίου Ευγενίου του Τραπεζούντιου τελέστηκε το βράδυ της Τετάρτης της 20ης Ιανουαρίου, στον Ναΐσκο του Αγίου που βρίσκεται στο χωριό μας την Νέα Τραπεζούντα. Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πολλοί κάτοικοι της Νέας Τραπεζούντας και αρκετοί ευλαβείς Χριστιανοί από την Πιερία τίμησαν τον Άγιο Ευγένιο τον Τραπεζούντιο.

- Μέσα σ' αυτό το μεγάλο προσφυγικό κύμα που κατακλύζει την χώρα μας, και η Πιερία από την αρχή του χρόνου έχει δεχθεί να φιλοξενήσει πολλούς πρόσφυγες στα κέντρα υποδοχής που δημιουργήθηκαν, και ένα από αυτά είναι πολύ κοντά στο χωριό μας την Νέα Τραπεζούντα, στο γήπεδο της Νέας Χράνης και ευχή όλων είναι η παραμονή τους σ' αυτόν το χώρο να μη δημιουργήσει προβλήματα στην περιοχή.

- Με χαρά πληροφορηθήκαμε ότι ο καταγόμενος από το χωριό μας Αβραμίδης Γεώργιος του Σάββα, κατοίκου Γερμανίας, στέλεχος της Bay Deutsh Telecom Deutshlant, ηγείται από την θέση του προέδρου, της Ελληνικής ποδοσφαιρικής ομάδας HELLAS Wuppertal. Επανασύστησε την εν λόγω ποδοσφαιρική ομάδα και από την θέση του προέδρου από την περυσινή ποδοσφαιρική περίοδο έθεσε τα θεμέλια της αξιοζήλευτης πορείας της, έχοντας ως προπονητή τον γνωστό σε όλους μας βετεράνο ποδοσφαιριστή, Μηνά Χατζίδη. Στην φετινή περίοδο του πρωταθλήματος με αξιώσεις διεκδικεί την άνοδο στο περιφερειακό πρωτάθλημα. Με χαρά θα περιμένουμε νεότερα για την πορεία της Ελληνικής αυτής ομάδας, που όπως προαναφέρθηκε, στην θέση του Προέδρου, βρίσκεται ένας που κατάγεται από το χωριό μας, μη φειδόμενος χρόνου, και κόπου.